

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Reflexe mateřství u žen, které otěhotněly skrze IVF

Autorka práce: Sára Bitourová

Vedoucí práce: Marie Hintnausová

Oponentka práce: Lenka Jakoubková Budilová

Sára Bitourová se ve své bakalářské práci věnuje otázce, jak ženy, které otěhotněly prostřednictvím asistované reprodukce (metodou IVF), vnímají své mateřství. Zaměřuje se přitom na několik oblastí, které vyplynuly z jejího vlastního výzkumu, a to je tělesnost, feminita, samotný proces IVF a partnerství. Přestože mám určité výhrady k teoretické části práce a způsobu práce se zdroji, samotný výzkum je proveden dobře a celkově se jedná o kvalitní bakalářskou práci.

V teoretické části práce autorka představuje své konceptuální nástroje, jako je například koncept mateřství či teorie genderových rolí. Při práci s literaturou bych očekávala, že půjde autorka víc do hloubky – jednotlivé teze v této části jsou často velmi obecné (i když v zásadě v pořádku), a nakonec je odkázáno na zdroj, který je velmi často špatně citován (za všechny např. Bayley 2009, na s. 8, je ve skutečnosti Bayley et al.; vynechávání spoluautorů je v textu časté). Celkově působí zpracování teoretické části trochu mechanicky (skoro až roboticky); jsou sice zpracována všechna podstatná témata, ale velmi povrchně. Zřídka je například citována konkrétní strana z daného zdroje, i když se jedná o konkrétní myšlenku (a tak by se objevit měla). Volená literatura je vesměs z oblasti biologické antropologie či psychologie, proto asi někdy autorka operuje se zvláštními termíny jako „subjektivita v mateřství“ (když sledujeme vnímání něčeho, může to být jiné, než subjektivní? Je v sociálních vědách něco nesubjektivní?). To ale přičítám oborově trochu odlišné volbě použité literatury.

O co je slabší teoretická část, o to je lepší část vycházející z autorčina vlastního výzkumu. Metodologie v podobě kvalitativního přístupu a polostrukturovaných rozhovorů byla zvolena dobře. Autorka velmi pěkně popisuje zvolené metody, způsob výběru „vzorku“ i tvorby dat, oceňuji pasáž věnovanou reflexivitě. Vlastně je až s podivem, jak se autorce práce dokázaly její respondentky „otevřít“ vzhledem k tomu, o jak citlivé a intimní téma se jedná. Samotné

výsledky jsou zajímavé – u některých témat („tělesnost“) by se dalo ptát, v čem jsou zkušenosti těchto žen jiné než zkušenosti žen, které otěhotněly „standardním“ způsobem, ale další témata už ukazují na specifické prožitky těhotenství, tělesnosti a mateřství vycházející z asistované reprodukce.

Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá, tu a tam se vyskytují překlepy, ale nad tím se dá přimhouřit oko. Co považuji za problém, je již výše zmíněné citování, stejně jako to, že seznam literatury není jednotný – u některých položek u článků z časopisů například je uvedeno stránkování, jinde ne. To je možná velmi formální záležitost, ale i ta je u odborných prací důležitá. Z prací, jako jsou sborníky nebo kolektivní monografie (za všechny – tak jak je uváděno – Novotná 2019), je třeba rozlišovat, se kterým konkrétním textem autorka pracovala. Obecné odkazování (často bez konkrétních stran) nebudí příliš důvěru.

Celkově se dá říct, že práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Volí zajímavé téma, do něhož se autorka pouští se zanícením a přináší zajímavá data. Zpracování samotného výzkumu je dobré, i když v závěru by se dala tato zjištění asi lépe propojit s teoretickými koncepty uvedenými v teoretické části. Jediné, co práci z mého hlediska ubírá na hodnocení, je výše zmíněný způsob práce s literaturou. Z tohoto důvodu navrhuji snížené hodnocení.

Otázky k obhajobě: Se kterými texty z Novotná et al. (2019) jste pracovala? Jak by se daly teoretické koncepty představené v první části použít na zpracování Vašich dat z výzkumu?

Práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit stupněm **velmi dobře**.

V Rudné, 3. 9. 2024

Lenka Jakoubková Budilová